NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1:

Titlul proiectului de act normativ

Hotărârea Guvernului pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 1103/2022 pentru aprobarea Programului social de interes naţional de susţinere a cuplurilor şi a persoanelor singure, pentru creşterea natalităţii

Secțiunea a 2-a:

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Prezentul proiect de act normativ este promovat la inițiativa Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

2.2 Descrierea situației actuale

România, la fel ca majoritatea țărilor europene, se confruntă cu o scădere accentuată a natalității și cu schimbări semnificative în comportamentul reproductiv. Datele statistice oficiale indică faptul că, în ultimii ani, fertilitatea în România a scăzut sub nivelul de înlocuire a generațiilor, ceea ce contribuie la un declin demografic pronunțat. În 2022, rata fertilității totale în România a fost de aproximativ 1,6 copii per femeie, sub pragul de înlocuire de 2,1 copii per femeie, necesar pentru menținerea stabilității populației.

Acest fenomen nu este unic României. La nivelul Uniunii Europene, rata medie a fertilității în 2022 a fost de 1,53 copii per femeie, conform datelor furnizate de OECD. Printre țările membre UE, România se situează la un nivel similar cu state precum Ungaria și Polonia, dar sub media unor țări ca Franța, unde rata fertilității este relativ mai ridicată (1,83 copii per femeie).

Declinul natalității este agravat de migrația masivă a forței de muncă, care a început în anii 1990 și continuă să influențeze negativ structura demografică a României. Pe lângă numărul redus de nașteri, fenomenul migraționist contribuie la o reducere a populației apte de muncă și, implicit, la o îmbătrânire accentuată a populației.

Aceste transformări demografice au dus la un spor natural negativ al populației României. În 2022, România a înregistrat un declin natural al populației de -3,9 persoane la 1.000 de locuitori, o valoare mai mare decât media UE, care a fost de -2,1 persoane la 1.000 de locuitori.

În contextul acestor schimbări demografice și al provocărilor socio-economice aferente, Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale a inițiat un set de măsuri pentru sprijinirea familiilor și a cuplurilor care își doresc copii, dar se confruntă cu dificultăți legate de infertilitate. Una dintre măsurile esențiale implementate este *„Programul social de interes național de susținere a cuplurilor și a persoanelor singure pentru creșterea natalității”*, al cărui obiectiv este de a încuraja creșterea numărului de nașteri prin oferirea unui sprijin financiar celor care se confruntă cu probleme de fertilitate.

Programul prevede acordarea de vouchere pentru proceduri de fertilizare în vitro, având în vedere că infertilitatea este o problemă medicală semnificativă, care afectează aproximativ 10-15% din cuplurile de vârstă reproductivă din România.
Astfel, această inițiativă vine ca răspuns la scăderea alarmantă a natalității, dar și la problemele financiare cu care se confruntă familiile din România. În prezent, costurile ridicate ale procedurilor de fertilizare în vitro și lipsa unui sprijin financiar adecvat constituie obstacole majore pentru multe cupluri care își doresc să aibă copii și, în plus, se confruntă și cu probleme de infertilitate.
Programul social se adresează cuplurilor și femeilor infertile, cu vârsta cuprinsă între 20 – 45 ani, cărora li s-a diagnosticat o afecțiune incompatibilă cu reproducerea pe cale naturală, de către un medic specialist în obstetrică-ginecologie, cu competență în tratamentul infertilității cuplului și în reproducere umană, asistată medical.
Sprijinul constă într-un ajutor financiar, neimpozabil, acordat sub forma a două vouchere pe suport electronic, în cuantum de 15.000 lei, respectiv un voucher în valoare de 5.000 lei va fi destinat achiziționării de medicamente specifice, iar al doilea voucher, în sumă de 10.000 de lei, va fi folosit pentru achitarea procedurilor medicale prescrise. În vederea achiziționării medicamentelor și efectuării procedurilor medicale specifice, beneficiarii se vor adresa farmaciilor, respectiv unităților sanitare publice sau private care vor deveni partenere în acest Program.
Conform raportărilor oficiale, statisticile „Programul social de interes național de susținere a cuplurilor și a persoanelor singure, pentru creșterea natalității", se prezintă astfel:
Pentru FIV 2023, conform datelor raportate la octombrie 2024:

Statistică FIV	**2022-2023**	**2024 (iulie-decembrie)**
Buget alocat	**150.000.000**	**150.000.000**
Finanțare/ beneficiar	15.000 lei (2 vouchere - 5000 lei voucher medicamente + 10.000 lei voucher proceduri medicale) pentru 10.000 de beneficiari	15.000 lei (2 vouchere - 5000 lei voucher medicamente + 10.000 lei voucher proceduri medicale) pentru 10.000 de beneficiari
Cereri/ email-uri primite	29.103	
Dosare înregistrate	11.383	8.249
Dosare analizate de comisie	11.068	8.249
Dosare eligibile	10.000	7.156
Contracte semnate	9.322	7.156
Vouchere emise și trimise	9.322	7.156

Deconturi farmacii	7.870	544
Deconturi clinici	7.698	271
Sarcini confirmate	2.485	36
Nou născuți	555	0

În Uniunea Europeană, alte țări au adoptat deja politici similare de susținere a fertilității și de combatere a declinului demografic. De exemplu, în Franța, politicile familiale, care includ alocații substanțiale pentru copii și sprijin financiar pentru procedurile de fertilizare, au contribuit la menținerea unei rate a fertilității relativ ridicate în comparație cu alte state membre.
Ungaria, la rândul său, a introdus un program amplu de sprijinire a familiilor, care include nu doar subvenții pentru fertilizare in vitro, ci și reduceri fiscale, credite avantajoase pentru familiile cu mai mulți copii și alte beneficii sociale, ca parte a unei strategii naționale ambițioase de creștere a natalității.
În acest context, România se aliniază eforturilor UE de a contracara declinul demografic și de a sprijini familiile în procesul de reproducere. Programul reprezintă o componentă esențială a politicii naționale de sprijinire a natalității și vine în întâmpinarea nevoilor familiilor afectate de infertilitate.
În concluzie, pe baza datelor demografice și a tendințelor actuale, este evident că România se confruntă cu o criză demografică, iar măsurile de sprijin pentru cuplurile infertile reprezintă un pilon al politicii de creștere a natalității. Implementarea și extinderea Programului sunt necesare nu doar pentru a răspunde nevoilor individuale ale cuplurilor care se confruntă cu infertilitatea, ci și pentru a contribui la stabilizarea și, în viitor, la inversarea tendinței de declin a populației.

2.3 Schimbări preconizate

Programul social de interes naţional de susţinere a cuplurilor şi a persoanelor singure, pentru creşterea natalităţii pentru anul 2025 este esențial în contextul demografic dificil cu care se confruntă România. Scăderea natalității și îmbătrânirea populației sunt provocări majore ce afectează nu doar structura demografică a țării, ci și stabilitatea economică și socială pe termen lung.
Programul nu reprezintă doar o soluție pentru familiile care se confruntă cu infertilitatea, ci și o intervenție strategică la nivel național pentru susținerea natalității. Acest sprijin contribuie la încurajarea tinerilor și nu numai, de a-și întemeia sau extinde familia.
Infertilitatea este o problemă medicală și emoțională dificilă, astfel că, pe lângă reducerea presiunii financiare legată de costurile achiziționării medicamentelor și ale procedurilor medicale, sprijinul financiar oferă și o importantă susținere emoțională a acestor cupluri sau persoane singure diagnosticate cu o afecțiune incompatibilă cu reproducerea pe cale naturală, oferind o șansă reală pentru familii de a avea copii.
Având în vedere succesul remarcabil al edițiilor anterioare ale programului, precum și numărul foarte mare de solicitări primite de la potențiali beneficiari, se impune continuarea implementării acestuia și în 2025. Obiectivul este de a sprijini un număr de 10.000 de beneficiari anual, contribuind astfel la creșterea natalității și la contracararea declinului demografic.

Continuarea acestui program reprezintă o măsură prioritară pentru România, având în vedere impactul său direct asupra cuplurilor și persoanelor singure diagnosticate cu o afecțiune incompatibilă cu reproducerea pe cale naturală, cât și contribuția sa la viitorul demografic și economic al țării.

2.4 Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a:
Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Programul social de interes naţional de susţinere a cuplurilor şi a persoanelor singure, pentru creșterea natalității aduce beneficii semnificative pe termen lung, contribuind la creșterea natalității, aspect important în contextul declinului demografic din România.

Programul constă în sprijinirea familiilor și a persoanelor singure care își doresc copii, dar se confruntă cu infertilitatea, oferindu-le acces la proceduri medicale costisitoare care sunt dificil de suportat financiar.

Sprijinul se acordă sub forma a două vouchere digitale, pe suport electronic, în cuantum de 15.000 lei: un voucher în valoare de 5.000 lei va fi destinat achiziționării de medicamente specifice, iar al doilea voucher, în sumă de 10.000 de lei, va fi folosit pentru achitarea procedurilor medicale prescrise.

Implementarea programului presupune un cost total de 150 milioane de lei pentru anul 2025, pentru un număr de 10.000 beneficiari.

Justificarea implementării acestui Program este dată de impactul demografic pozitiv pe termen lung și de reducerea cheltuielilor sociale generate de un declin accentuat al natalității. De asemenea, programul este sustenabil din perspectiva costurilor directe, dat fiind faptul că sprijinul financiar este bine direcționat și are o structură clar definită, permițând o monitorizare eficientă a fondurilor.

Programul se derulează de către Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, finanțarea proiectului fiind asigurată cu încadrarea în bugetul aprobat.

3.2 Impactul social

Prezentul proiect de act normativ va avea un impact pozitiv, pe termen lung, prin creșterea și diversificarea acțiunilor îndreptate spre creșterea demografică prin sprijinirea cuplurilor/ femeilor singure cu probleme de infertilitate.

Infertilitatea poate fi o sursă majoră de stres, anxietate și suferință emoțională pentru cupluri și persoane singure care se confruntă cu infertilitatea și care își doresc copii. Prin acordarea sprijinului financiar și accesul la tratamentele necesare, programul contribuie la reducerea presiunii emoționale asupra acestora. Prin acest sprijin, mai multe familii au șansa de a avea copii, îndeplinindu-și astfel dorința de a deveni părinți, ceea ce are un impact pozitiv asupra psihicului lor.

Pe de altă parte, Programul sprijină nu doar cuplurile, ci și persoanele singure care își doresc să devină părinți, oferindu-le oportunități egale tuturor, șansa de a construi o familie, indiferent de statutul lor marital.

Programul joacă un rol important în creșterea nivelului de conștientizare la nivel național asupra infertilității, care este o problemă medicală și socială semnificativă.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4 Impactul macroeconomic
Nu este cazul.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial si domeniul ajutoarelor de stat
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9 Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	**Anul 2025**	**Următorii patru ani**				**Media pe cinci ani**
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

b) bugete locale i. impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-					-
a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal **ii.** bunuri și servicii **iii. asistență socială**	- -	-	-	-	-	- -
b) bugete locale: i. cheltuieli de personal **ii.** bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						

i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	**10.000 beneficiari x 15 = 150.000**					**30.000**
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						

Nu este cazul.

4.8 Alte informații

În ceea ce privește bugetul alocat pentru anul 2025, acesta este încadrat în limitele bugetare deja aprobate, fără a necesita majorări sau suplimentări. Această încadrare este posibilă și datorită economiilor realizate în cadrul etapei a doua a Programului FIV, generate de retrageri ale beneficiarilor, precum și de modul de decontare a voucherelor, care nu se realizează integral pentru fiecare beneficiar, ci în funcție de etapele efectiv parcurse și de necesitățile fiecărei proceduri.

Astfel, valoarea totală a decontărilor efectuate se situează sub plafonul maxim, existând o diferență favorabilă între angajamentele bugetare și sumele efectiv utilizate. Această abordare permite gestionarea eficientă a fondurilor și susținerea continuării programului în anul 2025, fără impact suplimentar asupra bugetului și încadrarea acestuia în bugetul deja probat.

Secțiunea a 5-a:

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ;

Hotărârea Guvernului nr. 1103/2022 pentru aprobarea Programului social de interes național de susținere a cuplurilor și a persoanelor singure, pentru creșterea natalității, cu modificările și completările ulterioare;

b) acte normative subsecvente ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.

Ordin privind modificarea Normelor metodologice de aplicare a *„Programului social de interes național de susținere a cuplurilor și a persoanelor singure, pentru creșterea natalității" aprobate prin Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale și al ministrului familiei, tineretului și egalității de șanse nr. 2155/20917/2022, cu modificările și completările ulterioare.*

5.2 Impactul asupra legislației in domeniul achizițiilor publice

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a: **Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ**
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Nu este cazul
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Economic și Social c) Consiliul Concurenței d) Curtea de Conturi Proiectul act normativ va fi supus avizării Consiliului Legislativ și Consiliului Economic și Social.
6.6 Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a: **Activităţi de informare publică privind elaborarea şi implementarea proiectului de act normativ**
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de *Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică*, republicată, acesta a fost postat în data de 17.10.2024 la următorul link: https://mfamilie.gov.ro/1/proiecte-de-acte-normative-2/ .
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum şi efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Nu este cazul.
7.3 Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a: **Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ**
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Nu este cazul.
8.2 Alte informații Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de **Hotărâre pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 1103/2022 pentru aprobarea Programului social de interes naţional de susţinere a cuplurilor şi a persoanelor singure, pentru creşterea natalităţii**, pe care îl supunem spre aprobare Guvernului.

Ministrul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale
Simona BUCURA-OPRESCU

AVIZĂM FAVORABIL:

Viceprim-ministru

Marian NEACȘU

Viceprim-ministru,
Ministrul Finanțelor
TÁNCZOS Barna

Ministrul Sănătății
Alexandru RAFILA

Ministrul Justiției

Radu MARINESCU

ROMÂNIA

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind completarea Hotărârii Guvernului nr. 1103/2022 pentru aprobarea Programului Social de interes național de susținere a cuplurilor și a persoanelor singure, pentru creșterea natalității

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre

Articol unic. Hotărârea Guvernului nr. 1103/2022 pentru aprobarea Programului Social de interes național de susținere a cuplurilor și a persoanelor singure, pentru creșterea natalității, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 883 din 7 septembrie 2022, cu modificările ulterioare, se completează, după cum urmează:

1. La articolul 1, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4^1), cu următorul cuprins:
„(4^1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, se acordă sprijin financiar pentru maximum 10.000 de beneficiari ai Programului, pentru efectuarea, pe teritoriul României, a procedurilor medicale de specialitate recomandate, în condițiile legii.”

2. Articolul 4, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:
"Art. 4
(1) Sprijinul financiar constă în două vouchere, un voucher medicamente, în valoare de 5.000 lei, şi un voucher proceduri medicale, în valoare de 10.000 lei, şi se acordă pe baza cererii şi a declaraţiei pe propria răspundere ale beneficiarului/beneficiarilor Programului, însoţite de documente doveditoare. Declaraţia pe propria răspundere trebuie să certifice faptul că în cursul anului 2025 nu s-a mai acordat sprijin financiar prin intermediul unui alt program, cu acelaşi scop, finanţat din fonduri publice. Documentele doveditoare sunt cele prevăzute la art. 8 alin. (4) din anexa la Ordinul ministrului muncii şi solidarităţii sociale şi al ministrului familiei, tineretului şi egalităţii de şanse nr. 2.155/20.917/2022, cu modificările şi completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU